ISSN: 1136-7865 > **EISSN:** 2014-2048

Quan la ciutat es vesteix amb vinyetes: la Setmana del Còmic de Tarragona

Emili Samper Prunera

La Setmana del Còmic de Tarragona són unes jornades organitzades pel col·lectiu Delirópolis dedicades a l'estudi de l'art seqüencial, que, des del 2008, se celebren amb una periodicitat anual a la ciutat de Tarragona. Fins avui se n'han fet tres edicions. Les jornades acullen conferències sobre diferents aspectes del còmic, exposicions i publicacions amb material inèdit d'autors locals i internacionals, així com altres actes que reivindiquen la categoria de l'art seqüencial i busquen apropar-lo al públic. Així mateix, compten amb la participació d'autors i estudiosos del còmic locals i amb convidats internacionals.

Tarragona Comic Week is a series of symposiums dedicated to the study of sequential art that are organized by the Delirópolis collective and which have been held every year in Tarragona since 2008. The symposiums include: conferences on different aspects of the comic; exhibitions and publications of unpublished material from local and international authors; and other events that reaffirm the importance of sequential art and aim to bring it close to the public. The symposiums are also attended by local authors and students of the comic and by international guests.

PARAULES CLAU:

còmic, Tarragona, Delirópolis, jornades, estudi.

KEYWORDS:

comic, Tarragona, Delirópolis, symposiums, study

El col·lectiu Delirópolis és l'organitzador de la Setmana del Còmic de Tarragona, les jornades d'estudi de l'art seqüencial que se celebren des de l'any 2008, les quals tenen com a objectiu l'estudi i la reivindicació del còmic com a art mitjançant exposicions, conferències, projeccions de pel·lícules i publicacions.

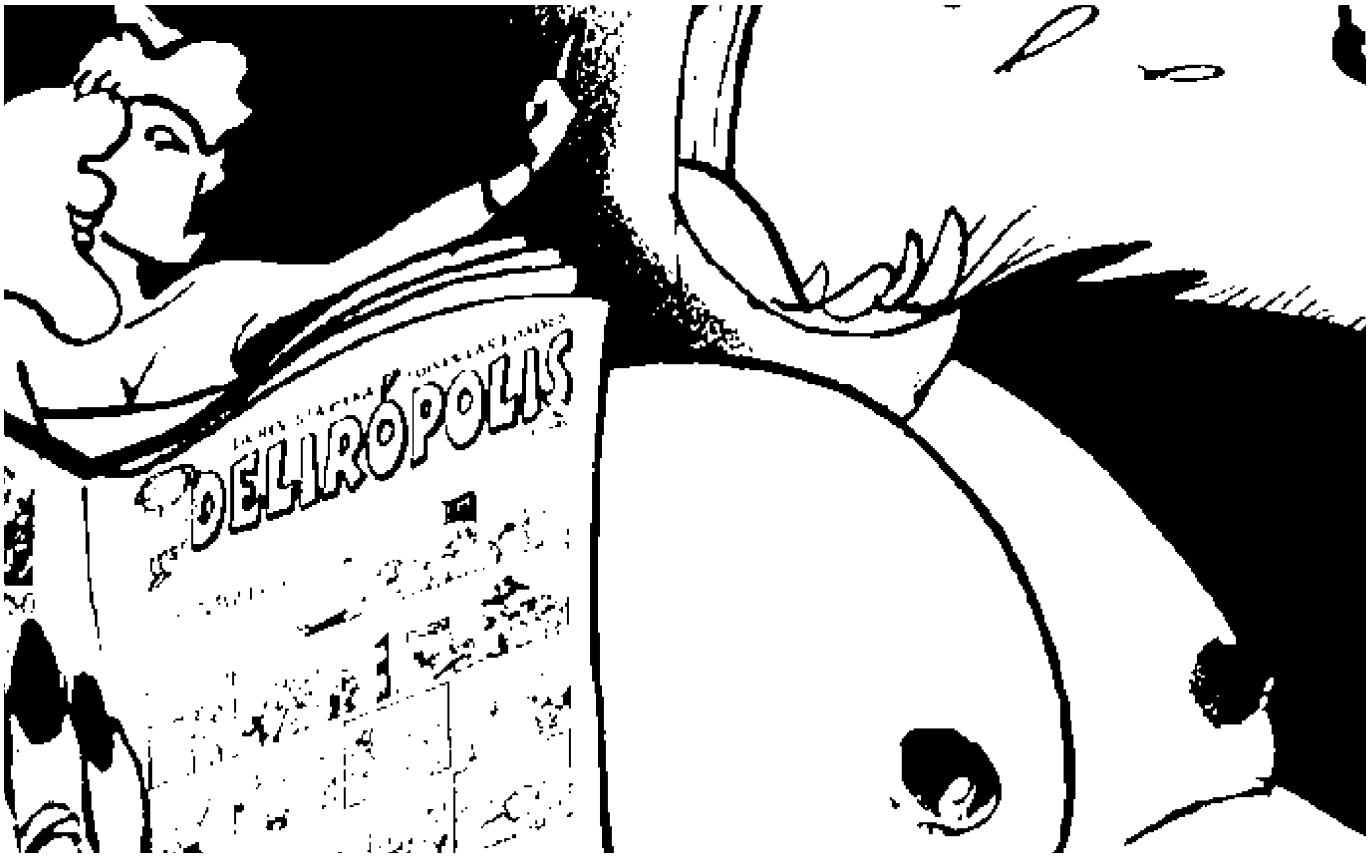
La primera edició va ser del 7 a l'11 de maig del 2008 i va comptar amb tres exposicions: "Delirópolis, surrealisme i art seqüencial", centrada en la revista publicada per aquest col·lectiu, que es va poder visitar al vestíbul d'El Magatzem de la Cooperativa Obrera Tarraconense; "Còmics del Pont", un taller de còmics realitzat amb disminuïts psíquics de l'Associació El Pont de Tarragona, instal·lada a l'Hotel d'Entitats de Tarragona i, finalment, al Refugi es va poder visitar una exposició de caricatures de Napi.

Les conferències es van dur a terme a diferents espais d'El Magatzem. Laura i Rita Gual les van encetar amb l'estudi "Tintín va néixer a Tàrraco", en què van oferir un nou punt de vista sobre l'origen d'aquest conegut personatge creat per Hergé. Josep Busquet va apropar el concepte de novel·la gràfica al públic assistent, aquest cop a la Biblioteca Pública de la ciutat, amb la conferència "La novel·la gràfica". Miguel Villalba Sánchez "Elchicotriste" va fer participar els assistents de la seva visió de l'art seqüencial amb "Delirópolis, surrealisme al còmic". L'univers de ficció de l'editorial nord-americana Marvel va ser el focus d'atenció de David Badia a "*Nuff said!* Una mirada personal a l'Univers Marvel". Finalment, Ramon Sarlé va repassar la història de la ciutat a través de les vinyetes amb "La història del còmic a Tarragona".

Aquesta primera edició va tenir dos àmbits més d'actuació. En primer lloc, es va celebrar l'anomenat *Mercaricat*, consistent en la realització de caricatures als voltants del Mercat Central (i també al seu interior per les condicions climatològiques adverses). En segon lloc, la Vaqueria va acollir la Festa de la Setmana del Còmic amb la presentació de l'exposició "Rock Stars" de Txapis Gómez, el concert de La Soul Machine, les caricatures realitzades en directe per part dels integrants de Delirópolis, les projeccions dels seus dibuixos i el joc de les parelles del còmic.

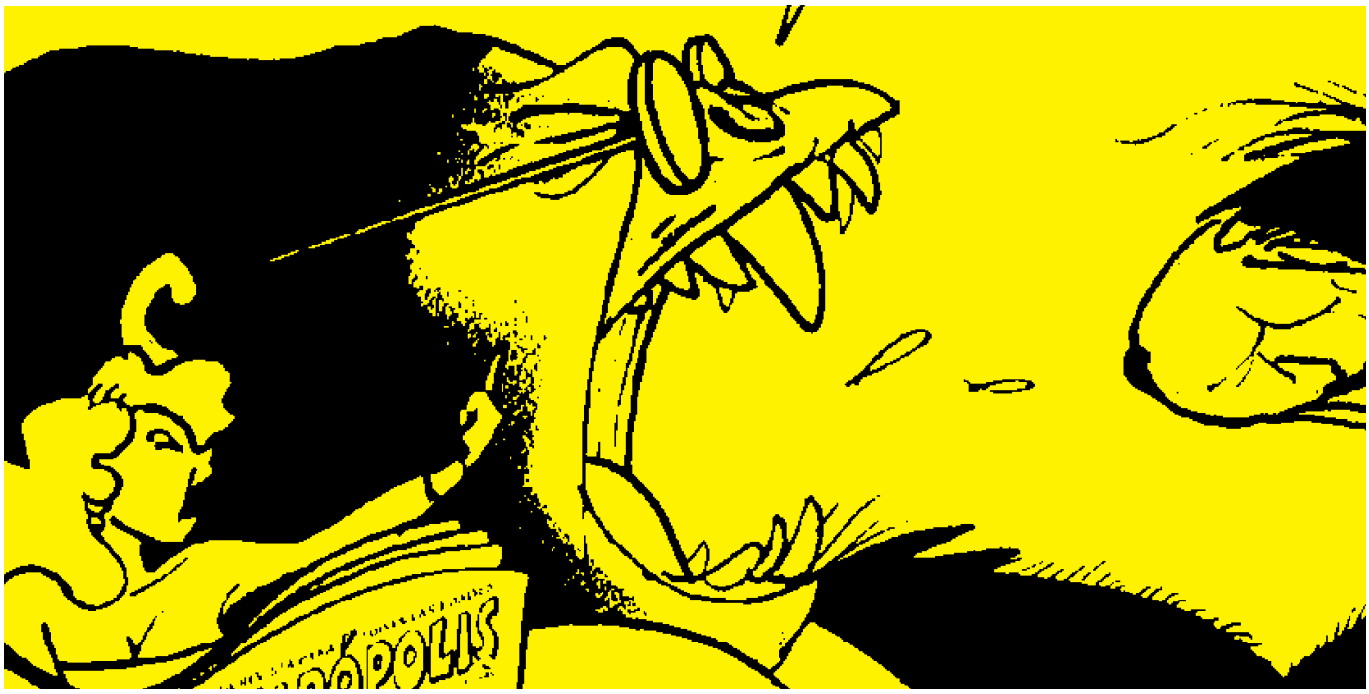
Finalment –però no per això menys important–, amb motiu d'aquesta 1a Setmana del Còmic de Tarragona es va publicar un catàleg amb informació sobre la revista *Delirópolis* i els seus autors que abraçava el període d'anys comprès entre el 2005 i el 2008.

Un any després, del 4 al 10 de maig del 2009, Tarragona tornava a acollir els integrants de Delirópolis amb la celebració de la segona edició de la Setmana del Còmic de Tarragona. En aquesta ocasió es va canviar d'ubicació i l'espai escollit per a les exposi-

cions i les conferències va ser el centre cultural El Pallol, a l'Antiga Audiència, un lloc emblemàtic de la part alta de la ciutat. El vestíbul va acollir dues exposicions. La primera exposició, "El còmic és art", estava formada per imatges realitzades amb tècniques pictòriques diverses (oli, aquarel·la, acrílics, etc.) que reivindicaven, en la línia del col·lectiu Delirópolis, la dignitat artística del còmic. D'aquesta manera, les peces integrants de l'exposició mostraven des de la simple transposició d'una vinyeta a un quadre fins a al·legories o representacions més o menys metafòriques del còmic. La mostra acollia obres de Benjamin Constantine (Austràlia), Laura Gual "Walto", Fabio Lanza (Itàlia), Julia Marqués Meyer, Hugo Prades, Ramon Sarlé, Miguel Villalba Sánchez "Elchicotriste" i José Luis Zaragoza "ZAR".

Pel que fa a les conferències, aquest cop es van fer totes al centre cultural El Pallol coincidint, d'aquesta manera, amb l'espai que acollia les exposicions. Ramon Sarlé va inaugurar el cicle de conferències de la Setmana parlant d'"Emocions, sentiments i còmic", tot il·lustrant les relacions entre els tres conceptes amb nombrosos exemples. Jordi Artigas va centrar la seva conferència en "La memòria dels dibuixants (Il·lustradors al franquisme)" per recuperar així noms injustament oblidats. Per la seva banda, Emili Samper va enfocar la mirada en el paper d'Internet en relació amb el món del còmic i la difusió que se'n fa amb "Vinyetes i blocs: el còmic a la xarxa". Dos reconeguts autors van protagonitzar les dues conferències següents: en primer lloc, Jaume Capdevila, més conegut com a "KAP", va parlar de "L'humor gràfic i les seves repercus-

L'altra exposició, titulada "Deliroportades: 5 anys de còmic a Tarragona", recollia les portades dels quaranta números de la revista *Delirópolis: Surrealismo y Arte secuencial*, publicats des del mes de desembre de 2004. Les il·lustracions d'aquestes portades eren obra d'artistes locals i internacionals, com ara Laura Camelli (Itàlia), Phil Collins (Gran Bretanya), Jean Giraud "Moebius"(França), Tom Karlsson (Suècia), Miguel Villalba Sánchez "Elchicotriste" (Tarragona), Benjamin Constantine (Austràlia), Iain Ramsay (Canadà), Mia Mäkila (Finlàndia), Francesc Capdevila "MAX" (Palma de Mallorca), Tony Sandoval (Mèxic), Lucas Aguirre (Argentina), Ramon Sarlé (Tarragona), Audrey Ranty (França), Michael Smith (USA), Fabio Lanza (Itàlia), Hugo Prades (Tarragona), Moisés Martín Navas (Ciudad Real), entre d'altres.

sions sociopolítiques" i després, Francesc Capdevila, conegut com a "MAX", es va centrar en la presència del "Surrealisme al còmic" i en la seva pròpia experiència com a autor. Un canvi de programa de darrera hora va obligar els organitzadors a substituir una de les conferències previstes per un altre acte, molt més improvisat alhora que interessant. Així, tres dels autors de *Delirópolis* van explicar el procés de creació de totes les portades de la revista que s'exposaven al vestíbul. Miguel Villalba Sánchez "Elchicotriste", Ramon Sarlé i Fabio Lanza van compartir amb el públic assistent aquest procés íntim de creació artística, ben farcit de nombroses anècdotes, trencant d'aquesta manera la distància entre autor i lector.

Com ja havia passat en l'anterior edició, es va presentar un llibret de còmic realitzat especialment amb motiu de la Setmana. En aquesta ocasió, el tema triat va ser "DELIRÓPOLIS: El còmic inter-

nacional a Tarragona", una edició especial de la revista, a tot color, que recollia part de la presència d'autors d'arreu del món en aquest revista tarragonina.

L'edició del 2010 va arribar acompanyada d'un parell de canvis importants. En primer lloc, la 3a Setmana del Còmic de Tarragona es va desplaçar pel que fa a les dates i va passar a celebrar-se durant el mes de novembre. Concretament, del 18 al 27 d'aquest mes. En segon lloc, i més significatiu, la Setmana va incorporar la denominació de "Jornades d'estudi de l'art seqüencial" per fer més evident, encara, la seva orientació especial que l'allunya clarament d'altres activitats realitzades arreu del país i orientades sobretot a una vessant més comercial.

El centre cultural El Pallol a l'Antiga Audiència es va convertir, de nou, en l'espai que va centralitzar les dues exposicions d'aquesta tercera edició. En primer lloc, Ramon Sarlé va presentar la "Biogenètica del còmic", tota una "aplicació amb humor seriós d'estudis científics al món de l'art seqüencial" (en paraules del mateix artista). Aquesta exposició explicava d'una manera molt didàctica (alhora que rigorosa) conceptes com *el genoma del còmic*, *l'ADCN (àcid desoxicomicnucleic), els encefalogrames autorals, l'herència genètica o l'anatomia comparada.* L'altra exposició, a cura de Laura Gual "Walto" i titulada "Còmic: construcció i etapes", estava centrada en el procés creatiu de l'artista des del concepte primigeni fins a l'elaboració final de l'obra. En paraules de l'artista "les fases i la seqüència en l'elaboració d'una història són tan personals com l'obra resultant i sempre diferent segons l'autor". D'aquesta manera, es resseguien aquestes etapes a través d'exemples de la mateixa autora, així com d'altres artistes com Miguel Villalba Sánchez "Elchicotriste" (d'una manera ben peculiar en el seu cas), Ramon Sarlé, Hugo Prades o José Luis Zaragoza "ZAR", entre d'altres.

Les conferències es van diversificar, pel que fa a l'espai. Així, es van dur a terme a l'Antiga Audiència, al Museu d'Art Modern i a la Casa de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Els temes tractats en aquesta tercera edició van ser també ben variats. Ramon Sarlé es va centrar en una etapa històrica concreta, els anys 60, i va analitzar les seves arrels i els beneficis posteriors a "*Psicodèlia*, *underground* i el còmic", tot tenint en compte l'estètica de l'art seqüencial però també la transformació social d'aquests anys. David Badia, per la seva banda, va reunir dos arts que aquests darrers anys semblen anar de bracet, com són el còmic i el cinema; amb "Fotogrames de còmic/vinyetes de cinema", va plantejar al públic assistent de quina manera es presentava el còmic dins del cinema o el cinema dins del còmic. Hugo Prades va compartir la seva experiència personal a "Còmic i il·lustració en la reconstrucció històrica", acostant aquest dos àmbits mitjançant la vinyeta. Un altre aspecte de l'art seqüencial, aquest cop centrat en l'humor, va focalitzar l'atenció de la conferència d'Andreu Faro que amb "Coses que he après fent acudits" va desvetllar les "regles (que pots trencar) per quan facis humor gràfic". Finalment, l'ànima de Delirópolis, Miguel Villalba Sánchez "Elchicotriste", acompanyat per un dels col·laboradors de la revista arribat de terres australianes, Benjamin Constantine (el convidat internacional d'aquesta edició), es va endinsar en les tipologies que caracteritzen els éssers humans i en les seves versions en còmic amb "Herois i antiherois: arquetips psicològics en el còmic", plantejant qüestions com "Si estiguessis en un còmic series un heroi o un antiheroi?".

Una altra novetat d'aquesta tercera edició va consistir en la projecció de pel·lícules vinculades directament amb el món del còmic. L'Antiga Audiència i l'Auditori Caixa Tarragona van acollir la projecció de cinc títols dels anys seixanta, setanta i vuitanta, precedits per la presentació i contextualització pertinents per part de David Badia. Les pel·lícules projectades van ser: *Barbarella* (1968); *Heavy metal, the movie* (1982); *Superman, the movie* (1978); *Flash Gordon* (1980) i *Fritz the cat* (1972).

Finalment, amb motiu de la celebració d'aquesta tercera edició, es va publicar un nou monogràfic especial a cura dels autors de Delirópolis, a tot color, dedicat, en aquest cas, al món oníric amb el suggeridor títol *Somni o malson*?

Els organitzadors ja treballen, a hores d'ara, en la preparació de la 4a Setmana del Còmic de Tarragona per aquest 2011. El que va començar com una boja aventura perpetrada per un grup d'amants de l'art seqüencial, amb més il·lusió que recursos materials, sembla haver trobat una continuïtat, fet que és d'agrair en una ciutat on no sempre és fàcil engegar (i encara menys, consolidar) iniciatives culturals com aquesta. Esperem que el somniadors de Delirópolis segueixin al peu del canó durant molts anys compartint amb els tarragonins la seva passió per les vinyetes.